

O A Y Σ Σ E I A Σ

P A Ψ Ω I A I A B.

S U M M A R I U M.

Ithacensibus postero mane ad concilium vocatis, Telemachus queritur contumeliam domus et profligationem bonorum, atque populi misericordiam et auxilium implorat (1 - 79). Antinous, ex principibus procorum, culpa in Penelope translata, finem malorum fore negat, nisi ipsa nupserit alicui, aut ad Icarium patrem redeat (80 - 128). Respondenti Telemacho, et turbam domo excedere aperte iubenti, aquilae praetervolantes auspicium faciunt, quo infaustum procis interpretatus vates Halitherses ridetur ab Eurymacho (129 - 207). Ita quum nihil effectum videt, altercatione protracta, iuvenis navem postulat, qua Pylum et Spartam vehatur percunctatum de patre; sed irrisum hac quoque spe frustratur dissoluta concio (208 - 259). Inde in litore solus veneratur Minervam, quae Mentoris cuiusdam specie adstans ei instructam navem et se ipsam navigationis comitem pollicetur (260 - 295). Statim domum reversus Eurycleam promam cibaria itineri parare iubet inscia matre (296 - 381); Minerva autem ex populo socios colligit, navique ab Noëmone accepta et deducta ambo vesperi solvunt ex portu (382 - 434).

O ΔΥΣΣΕΙΑΣ Β.

Ιδαιησίων ἀγορά. Τηλεμάχου ἀποδημία.

Τόμος δ' ἡριγένεια φάνη δοδοδάκτυλος Ἡώς,
ἄρνυτ' ἄρδ' ἐξ εὐνῆφιν Ὁδυσσῆος φίλος νίος,
εἴματα ἑστάμενος· περὶ δὲ ξίφος δξὺν θέτ' ὥμω·
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο παλὰ πέδιλα.
βῆ δ' ἴμεν ἐκ Θαλάμοιο, θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην. 5
αἷψα δὲ κηρύκεσσι λιγνφθόγγοισι πέλευσεν,
κηρύσσειν ἀγορήνδε παρηκομόωντας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν ἐκήρυξσον, τοὶ δ' ἡγείροντο μάλ' ὕπαι.
αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἡγερθεν, διμηγερέες τ' ἐγένοντο,
βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχει χάλκεον ἔγχος, 10
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε πάντες πόδας ὄδογοὶ ἐποντο·
θεσπεσίην δ' ἄρα τῷ γε χάριν πατέχενεν Ἀθήνη.
τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπεοχόμενον θηεῦντο·
ἔζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἰξαν δὲ γέροντες.
τοῖσι δ' ἐπειθ' ἡρως Αἰγύπτιος ἡρῷ ἀγορεύειν, 15
ὅς δὴ γήραιι πνφός ἐην, καὶ μυρία ἥδη.

καὶ γὰρ τοῦ φίλος υἱὸς ἀμὲντοιθέων Ὁδυσῆι
 Ἰλιον εἰς εὐπωλον ἔβη κοίλης ἐνὶ νησίν,
 Ἀντιφος αἰχμητῆς· τὸν δὲ ἄγριος ἔκτανε Κύκλωψ
 20 ἐν σπῆι γλαφυρῷ, πύματον δὲ ἀπλίσσατο δόρπον.
 τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν· καὶ δὲ μὲν μηνιστῆροσιν διμίλει,
 Εὐρύνομος, δύο δὲ αἰὲν ἔχον πατρῶια ἔργα·
 ἄλλος οὖν ὡς τοῦ λήθετος, ὁδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
 τοῖς δὲ δακρυχέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·

25 Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακήσιοι, ὅ, ττι κεν εἴπω·
 οὔτε ποθὲν ἡμετέρῃ ἀγορῇ γένεται, οὔτε θόωκος,
 ἐξ οὗ Ὁδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐνὶ νησίν.
 νῦν δὲ τίς ἀδὲ ἥγειρε; τίνα χρειώ τόσον ἴκει,
 ἡὲ νέων ἀνδρῶν, ἦ οἵ προγενέστεροί εἰσιν;
 30 ἡὲ τινὲς ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυνεν ἐόχομένοιο,
 ἦν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερος γε πύθοιτο;
 ἡὲ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἢδε ἀγορεύει;
 ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, δηνόμενος! εἴθε οἱ αὐτῷ
 Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν, ὅ, τι φρεσὶν ἤσι μενοινᾶ.

35 Ως φάτο· χαῖρε δὲ φήμη Ὁδυσσῆος φίλος υἱός,
 οὖντος ἀρέτης δὴν ἥστο, μενοίνησεν δὲ ἀγορεύειν·
 στῆ δὲ μέση ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ^ν
 κήρυξ Πεισῆνωρ, πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
 πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπεν·

40 Ω γέρον, οὐχ ἐκάς οὔτος ἀνήρ - τάχα δὲ εἴσεια
 αὐτός -
 ὃς λαὸν ἥγειρα· μάλιστα δέ μὲν ἄλγος ἵπανει.
 οὔτε τινὲς ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυνον ἐόχομένοιο,
 ἦν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερος γε πυθοίμην,
 οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι, οὖντος ἀγορεύω.

ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὁ μοι κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ 45
δοιά· τὸ μὲν, πατέρος ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὃς ποτὲ ἐν ὑμῖν
τοῖς δεσσιν βασίλευε, πατὴρ δὲ ὡς ἥπιος ἦν·

νῦν δὲ αὖτις πολὺ μεῖζον, ὁ δὲ τάχα οἶκον ἅπαντα
πάγχυ διαρρέει, βίοτον δὲ ἀπὸ πάμπαν ὀλέσσει.

μητέροι μοι μνηστῆρες ἐπέχρωαν οὐκ ἐθελούσῃ, 50
τῶν ἀνδρῶν φίλοι υἱες, οἵ εὐθάδε γένεσίν ἄριστοι·

οἵ πατρός μὲν εἰς οἴκον ἀπερρίγασι νέεσθαι,

Ἰαρίου, ὡς καὶ αὐτὸς ἐεδνώσατο θύγατρα,

δοίη δὲ, ὡς καὶ ἐθέλοι, καὶ οἱ κεχαρισμένος ἐλθοι.

οἵ δὲ εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἡματα πάντα, 55

βοῦς ἵερεύοντες καὶ οἷς καὶ πίονας αἴγας,

εἰλαπινάζουσιν, πίνουσι τὰ αἴθοπα οἶκον,

μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ πατάνεται. οὐ γάρ ἐπ' ἀνήρ,

οἵος Ὁδυσσεὺς ἔσκεν, ἀργὴν ἀπὸ οἴκου ἀμύναι.

ἡμεῖς δὲ οὐ νῦ τι τοῖοι ἀμυνέμεν — η καὶ ἐπειτα 60

λευγαλέοι τὸ ἐσόμεσθα, καὶ οὐ δεδαηκότες ἀλκήν —

η τὸ ἄν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.

οὐ γάρ ἐτέλεσθε τετεύχαται, οὐδὲ ἐτί παλῶς

οἴκος ἐμὸς διόλωλε· νεμεσήθητε καὶ αὐτοῖς,

ἄλλους τὸ αἰδέσθητε περικτίονας ἀνθρώπους, 65

οἵ περιναιετάουσι· θεῶν δὲ ὑποδείσατε μῆνιν,

μήτι μεταστρέψωσιν, ἀγαστάμενοι κακὰ ἔργα.

λίστομαι ἡμὲν Ζηνὸς Ὄλυμπίου ἡδὲ Θέμιστος,

ητὸς ἀνδρῶν ἀγορὰς ἡμὲν λύει ἡδὲ καθίζει·

σχέσθε, φίλοι, καὶ μὲν οἶον ἔάσατε πένθει λυγῷ,

τείρεσθε· εἰ μή πού τι πατὴρ ἐμὸς, ἐσθλὸς Ὁδυσσεύς,

δυσμενέων κάτιον ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·

τῶν μὲν ἀποτινύμενοι κακὰ δέζετε δυσμενέοντες,

τούτους ὀτρύνοντες. ἐμοὶ δέ καὶ νέοδιον εἴη,
 75 ὑμέας ἐσθέμεναι κειμήλιά τε πρόβασιν τε·
 εἴ τοι ὑμεῖς γε φάγοιτε, τάχισταν ποτε καὶ τίσις εἴη.
 τόφρα γάρ ἀν κατὰ ἄστυ ποτιπτνσσοίμεθα μύθῳ,
 χρήματά ἀπαιτίζοντες, ἔως οὐδὲ πάντα δοθείη.
 νῦν δέ μοι ἀπορήκτους ὁδύνας ἔμβάλλετε θυμῷ.
 80 Ός φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαῖη,
 δάκρυν ἀναπορήσας· οἴκτος δὲ ἔλε λαὸν ἀπαντα.
 ἐνθάδεται ἄλλοι μὲν πάντες ἀκήντησαν, οὔτε τις ἔτλη
 Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν.
 Ἀντίνοος δέ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
 85 Τηλέμαχός τοι γόρη, μένος ἀσχετε, ποῖον ἔειπες,
 ὑμέας αἰσχύνων! ἐθέλοις δέ καὶ μῶμον ἀνέψαι.
 σοὶ δὲ οὕτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἵτιοί εἰσιν,
 ἀλλὰ φίλη μήτηρ, η τοι πέρι κέρδεα οἴδεν.
 ἥδη γάρ τοίτον ἔστιν ἔτος, τάχα δὲ εῖσι τέταρτον,
 90 εὖ οὖν ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
 πάντας μέν δὲ ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἐκάστῳ,
 ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινά.
 η δὲ δόλον τόνδετον ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν.
 στησαμένη μέγαν ἵστον ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνει,
 95 λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δὲ ἡμῖν μετέειπεν·
 κοῦροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάντος διος Ὁδυσσεύς,
 μίμνετε ἐπιτιγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰςόκε φάρος
 ἐκτελέσω - μή μοι μεταμώνια νήματά ὅληται
 Λαερτη ἥρωϊ ταφῆσον, εἰς δέ τις κέν μιν
 100 Μοῦρός δὲ καθέλησι τανηλεγέος θανάτοιο·
 μήτις μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιάδων νεμεσήσῃ,
 αἴ κεν ἄτερ σπείρους κῆται, πολλὰ κτεατίσσας.

ώς ἔφαθ'. ήμην δ' αὗτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.

ἔνθα καὶ ἡματίη μὲν ὑφαινεσκεν μέγαν ἵστον,

νύκτας δ' ἄλλυεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο. 105

ώς τριάτες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἐπειθεν Ἀχαιούς.

ἄλλ' ὅτε τέτρατον ἥλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὕδαι,

καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν, ἦ σάφα ἥδη,

καὶ τήργ' ἄλλουσκαν ἐφεύρομεν ἀγλαὸν ἵστον.

ώς τὸ μὲν ἔξετέλεσσε, καὶ οὐκ ἐθέλουσ', ὑπ' ἀνάγκης. 110

σοὶ δ' ὁδε μηηστῆρος ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῆς

αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.

μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι

τῷ, ὅτεώ τε πατήρος οὐλεται, καὶ ἀνδάνει αὐτῇ.

εἰ δ' ἔτ' ἀνιήσει γε πολὺν χρόνον υἷας Ἀχαιῶν, 115

τὰ φρονέουσ' ἀνὰ θυμόν, ἂν οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,

ἔογα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς,

κέρδεα δ', οἵ οὖπα τιν' ἀκούομεν οὐδὲ παλαιῶν,

τάων, αἴ πάρος ἥσαν ἐϋπλοκαμίδες Ἀχαιαι,

Τυρώ τ' Ἀλκμήνη τε, ἐϋστέφανός τε Μυκήνη. 120

τάων οὔτις δομοῖα νοήματα Πηγελοπείῃ

ἥδη. ἀτὰρ μὲν τοῦτο γ' ἐναισιμον οὐκ ἐνόησεν —

τόφρα γάρ οὖν βίοτον τε τεὸν καὶ ιτήματ' ἔδονται,

ὄφρα κε κείνη τοῦτον ἔχη νόον, ὅντινά οἱ νῦν

ἐν στήθεσσι τιθεῖσι θεοί· μέγα μὲν οὐλέος αὐτῇ

ποιεῖτ', αὐτὰρ σούγε ποθὴν πολέος βίότοιο.

ἡμεῖς δ' οὐτ' ἐπὶ ἔογα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε πη ἄλλῃ,

ποίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν, φῇ οὐδὲθέλησιν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.

Ἀντίον, οὖπας ἔστι δόμων ἀέκουσκαν ἀπῶσαι,

ἢ μ' ἔτεχ', η μ' ἐθρεψε· πατήρος δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαῖης,

105

120

125

130

ζώει ὅγ' ἦ τέθνηκε· πακὸν δέ με πόλλῳ ἀποτίνειν
Ἰκαρίω, αἴ τ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.

ἐκ γὰρ τοῦ πατρὸς πακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαιμονία

135 δώσει· ἐπεὶ μήτηρ στυγεοὰς ἀφίστετ^τ Ερινύες,
οἵκουν ἀπερχομένη· νέμεσις δέ μοι ἐξ ἀνθρώπων
ἔσσεται· ως οὖν τοῦτον ἐγώ ποτε μῆθον ἐνίψω.
ὑμέτερος δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,

ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,

140 ύματι κτίματ^τ ἔδοντες, ἀμειβόμενοι πατὰ οἴκους.

εἰ δ' ύμιν δοκέει τόδε λωίτερον καὶ ἀμεινον
ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἐνὸς βίοτον νήποιον ὀλέσθαι,

κείσετ^τ· ἐγώ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,

αἴ τε ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἐργα γενέσθαι.

145 νήποιοι κεν ἔπειτα δόμων ἐντοσθεν ὅλοισθε.

Ὄς φάτο Τηλέμαχος· τῷ δ' αἰετῷ εὐρύοπα Ζευς

νύψοθεν ἐκ πορνφῆς ὁροσ προέηκε πέτεσθαι.

τῷ δ' ἔως μέν ὃ ἐπέτοντο μετὰ πνοιῆς ἀνέμοιο,
πλησίῳ ἀλλήλοισι τιταινομένῳ πτερύγεσσιν.

150 ἀλλ' ὅτε δὴ μέσσην ἀγορὴν πολύφημον ἵνεσθην,

ἐνθ^τ ἐπιδινηθέντε τιναξάσθην πτερὰ πολλά,

ἔς δ' ἴδετην πάντων πεφαλάς, ὅσποντο δ' ὀλεθρον·

δρυψαμένω δ' ὀνύχεσσι παρειάς, ἀμφί τε δειράς,

δεξιῶ ἥϊξαν διά τ' οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.

155 Θάμβησαν δ' ὅρνιθας, ἐπεὶ ἴδον ὁφθαλμοῖσιν.

ῶρμηναν δ' ἀνὰ θυμόν, ἀπερ τελέεσθαι ἔμελλον.

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Αλιθέρσης

Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἶος ὁμηλικίην ἐκέναστο,

ὅρνιθας γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι.

160 ὁ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Κέκλυτε δὴ νῦν μεν, Ἰθακήσιοι, ὁ, ττι κεν εἴπω·
 μηστῆροιν δὲ μάλιστα πιφαντούμενος τάδε εἴρω.
 τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὁδυσσεὺς
 δὴν ἀπάνευθε φίλων ὡν ἔσσεται, ἀλλά που ἥδη
 ἐγγὺς ἐών, τοῖσδεσσι φόνον καὶ Κῆρα φυτεύει 165
 πάντεσσιν· πολέσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
 οἵ ναμόμεσθ² Ἰθάκην εὑδείελον. ἀλλὰ πολὺ πρὸν
 φραξώμεσθ², ὡς κεν καταπαύσομεν· οἱ δὲ καὶ αὗτοὶ
 πανέσθων· καὶ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λῷον ἔστιν.
 οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύομαι, ἀλλ᾽ εὖ εἰδώς. 170
 καὶ γάρ ἐκείνῳ φημὶ τελευτῆναι ἀπαντα,
 ὡς οἱ ἐμυθεόμην, ὅτε Ἄιιον εἰςανέβαινον
 Ἀογεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἐβῃ πολύμητις Ὁδυσσεὺς·
 φῆν, κακὰ πολλὰ παθόντ², ὀλέσαντ² ἀπὸ πάντας
 ἑταίρους,
 ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ 175
 οἴκαδ² ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
 Τὸν δ' αὐτὸν Εὐρύμαχος, Πολύβου παῖς, ἀντίον ηὔδα·
 ὃ γέρον, εἰ δ', ἄγε νῦν μαντεύο σοῖσι τέκεσσιν,
 οἴκαδ² ἵών, μή πού τι κακὸν πάσχωσιν δπίσσω·
 ταῦτα δ' ἐγὼ σέο πολλὸν ἀμείνων μαντεύεσθαι. 180
 ὅρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπὸ αὐγὰς Ἡελίοιο
 φοιτῶσ², οὐδέ τε πάντες ἐναισιμοι· αὐτὰρ Ὁδυσσεὺς
 ὥλετο τῇλ². ὡς καὶ σὺ καταφθίσθαι σὺν ἐκείνῳ
 ὥφελες! οὐκ ἀν τόσα Θεοπροπέων ἀγόρευες,
 οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὃδ² ἀνιείης, 185
 σῷ οἴκῳ δῶρον ποτιδέγμενος, αἵ τε πόρησιν.
 ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 αἵ τε νεώτερον ἄνδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,

- παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνης χαλεπαίνειν,
 190 αὐτῷ μέν οἱ πρῶτον ἀνηρέστερον ἔσται·
 [πρῆξαι δὲ ἐμπῆς οὕτι δυνήσεται εἴνεκα τῶνδε·]
 σοὶ δέ, γέρον, θωὴν ἐπιθήσομεν, ἦν καὶ ἐνὶ θυμῷ
 τίνων ἀσχάλλης· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος.
 Τηλεμάχῳ δὲ ἐν πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτός.
 195 μητέρος ἐντὸν ἐσ πατρὸς ἀνωγέτω ἀπονέεσθαι·
 οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, καὶ ἀρτυνέοντιν ἔεδνα
 πολλὰ μάλιστα, ὅσσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἐπεσθαι·
 οὐ γάρ ποὺν παύσεσθαι δύσμαι νῖας Ἀχαιῶν
 μνηστύος ἀργαλέης· ἐπεὶ οὕτινα δείδιμεν ἐμπῆς,
 200 οὗτοί οὖν Τηλέμαχον, μάλιστα περ πολύμυθον ἔόντα·
 οὕτε θεοπροπίης ἐμπιαζόμεθ', ἦν σὺ, γεραιέ,
 μυθέαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δέ ἔτι μᾶλλον.
 χρήματα δέ αὐτεις καιῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτε ἵστε
 ἔσσεται, ὅφρα κεν ἥγε διατρίβησιν Ἀχαιοὺς.
 205 ὃν γάμον· ἡμεῖς δέ αὖ ποιιδέγμενοι ἡματα πάντα,
 εἴνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδέ μετ' ἄλλας
 ἔρχόμεθ', ἀς ἐπιεικὲς ὀπυιέμεν ἔστιν ἐκάστῳ.
 Τὸν δέ αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
 Εὐρύμαχος δέ καὶ ἄλλοι, ὅσοι μνηστῆρες ἀγανοι,
 210 ταῦτα μὲν οὐχ ὑμέας ἔτι λέσσομαι, οὐδὲ ἀγορεύω·
 ἡδη γάρ τὰ ἵσται θεοὶ καὶ πάντες Ἀχαιοί.
 ἄλλος ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν καὶ εἴκοστ' ἔταιρονς,
 οἵ κέ μοι ἔνθα καὶ ἔνθα διαπρήσσωσι κέλευθον.
 εἴμι γάρ εἰς Σπάρτην τε καὶ εἰς Πύλον ἡμαθόεντα,
 215 νόστον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
 ἦν πάτερ μοι εἶπησι βροτῶν, η ὅσσαν ἀκούσω
 ἐκ Διός, ητε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.

εὶ μέν καν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσω.

η τὸν, τρυχόμενός περ, ἔτι τλαιήν ενιαυτόν·

εἰ δέ κα τεθνητος ἀκούσω, μηδὲ ἐπέστησ,

220

νοστήσας δὴ ἐπειτα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,

σῆμά τέ οἱ χεύω, καὶ ἐπὶ πτέρεα πτερεῖξω

πολλὰ μάλ, ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.

"*Ητοι ὅγειρος εἰπὼν κατὰρρος ἔζετο. τοῖσι δὲ ἀνέστη*

Μέντωρ, ὃς δέ οὐδεὶς ὁδυσθησός ἦν ἑταῖρος,

225

καὶ οἱ ἵων ἐν νησὶν ἐπέτρεπεν οἴκον ἄπαντα,

πειθεσθαῖς τε γέροντι, καὶ ἐμπεδα πάντα φυλάσσειν.

ὅ σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν.

Κέκλυτε δὴ νῦν μεῦ, Ἰθακῆσιοι, δέ, ττι κεν εἴπω.

μήτις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἥπιος ἔστω

230

σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς,

ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τε εἴη, καὶ αἴσυλα φέζοι.

ὦντις μέμνηται οὐδεὶς θείοιο

λαῶν, οἵσιν ἄγασσε, πατήρ δέ ὡς ἥπιος ἦν.

ἀλλ' ἡτοι μνηστῆρας ἀγίρνορας οὐτὶ μεγαίρω

235

ἐρδειν ἔργα βίαια κακοδραφίησι νόοιο.

σφὰς γάρ παρθέμενοι κεφαλάς, κατέδουσι βιαίως

οἴκον οὐδεὶς οὐκέτι φασὶ νέεσθαι.

νῦν δέ ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι, οἷον δέπαντες

240

ἡσθεῖν ἄνεῳ, ἀτάροι οὐτὶ καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν

παύρους μνηστῆρας κατερύκετε, πολλοὶ ἐόντες.

Τὸν δέ Εὐηνορίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα.

Μέντορ ἀταρτηρέ, φρένας ἥλεέ, ποῖον ἔειπες,

ἡμέας ὅτρύνων καταπαυέμεν! ἀργαλέον δέ

ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί.

245

εἴπερ γάρ καὶ οὐδεὶς οὐτὸς ἐπελθών,

δαινυμένους κατὰ δῶμα ἐὸν μηστῆρας ἀγανοὺς
ἔξελάσαι μεγάροιο μενοινήσει ἐνὶ Θυμῷ.

οὐκέν οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
250 ἐλθόντ· ἀλλά κεν αὐτοῦ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δὲ οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
ἀλλ᾽ ἄγε, λαὸι μὲν σκίδνασθε ἐπὶ ἔργα ἔκαστος·
τούτῳ δὲ ὅτουνέει Μέντωρ ὁδὸν ἥδε Ἀλιθέρσης,
οἵτε οἱ ἔξ αρχῆς πατρώϊοι εἰσιν ἑταῖροι.

255 ἀλλ᾽, δῖο, καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
πεύσεται εἰνὶ Ἰθάκῃ, τελέει δὲ ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὦς ἀρέσφωνησεν· λῦσεν δὲ ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἀρέσπιδναντο ἐὰ πρὸς δώμασθε ἔκαστος·
μηστῆρες δὲ ἐς δώματα ἵσαν θείου Ὄδυσσηος.

260 Τηλέμαχος δὲ ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ Θῆνα Θαλάσσης,
χεῖρας τιψάμενος πολιῆς ἀλὸς, εὔχεται Ἀθήνη·
Κλῦθι μοι, ὦ χθιζός θεὸς ἡλυθες ἡμέτερον δῶ,
καὶ μὲν ἐν νηὶ κέλευσας ἐπὶ ἡεροειδέα πόντον,
νόστον πευσόμενον πατρὸς δὴν οἰχομένοιο,
265 ἔρχεται· τὰ δὲ πάντα διατρίβουσιν Ἀχαιοῖ,
μηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.

Ὦς ἔφατεν εὐχόμενος· σχεδόθεν δέ οἱ ἡλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἡμέν δέμας ἥδε καὶ αὐδήν·
καὶ μιν φωνήσασθε ἔπειτα πτερόεντα προσηγύδα·

270 Τηλέμαχος δὲ ὅπιθεν κακὸς ἔσσεαι, οὐδὲ ἀνοῆμων.
εἰ δή τοι σοῦ πατρὸς ἐνέστακται μένος ἥδη,
οἶος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
οὐδὲ τοι ἔπειθε ἀλίη ὁδὸς ἔσσεται, οὐδὲ ἀτέλεστος·
εἰ δὲ οὐ κείνου γέ ἔσσι γόνος καὶ Πηνελοπείης,
275 οὐ σέγεται ἔπειτα ἔολπα τελευτήσειν, ἀ μενοινᾶς.

παῦροι γάρ τοι παῖδες ὅμοιοι πατοὶ πέλονται·
οἱ πλέονες νοκίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
ἀλλ' ἐπεὶ οὐδὲ ὅπιθεν νακός ἔσσεαι, οὐδὲ ἀνοήμων,
οὐδέ σε πάγχυν γε μῆτις Ὁδυσσῆος προλέλοιπεν,
ἔλπωρή τοι ἔπειτα τελευτῆσαι τάδε ἔργα. 280

τῷ νῦν μητρόφων μὲν ἔα βουλήν τε νόου τε
ἀφροδέων, ἐπεὶ οὕτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι·
οὐδέ τι ἵσασιν θάνατον καὶ Κῆρα μέλαιναν,
ὅς δή σφι σχεδόν εστιν, ἐπ' ἥματι πάντας ὀλέσθαι.

σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται, ἦν σὺ μενοινᾶς. 285
τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρῶιός εἰμι,

ὅς τοι νῆα θοὴν στελέω, καὶ ἂμφι ἔψομαι αὐτός.

ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δῶματ' ἴών μητρῆσιν ὅμιλει,
ὅπλισσόν τ' ἥϊα, καὶ ἄγγεσιν ἀρσον ἀπαντα,

οἶνον ἐν ἀμφιφορεῖσι, καὶ ἄλφιτα, μυελὸν ἀνδρῶν, 290

δέρμασιν ἐν πυκνοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταῖρους

αἴψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες

πολλαὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέαι ἡδὲ παλαιαι·

τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι, ἥτις ἀρίστη,

ῶνα δ' ἐφοπλίσσαντες ἐνήσομεν εὐρεῖ πόντῳ. 295

Ως φάτ' Ἀθηναίη, κούνη Διός· οὐδέντος δὴν

Τηλέμαχος παρέμψινεν, ἐπεὶ Θεοῦν ἔκλυεν αὐδήν.

βῆ δ' ἔμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τετιημένος ἥτορ·

εὗρε δέ ἄρα μητρῆρας ἀγήνορας ἐν μεγάροισιν,

αἴγας ἀνιεμένους, σιάλους θεύοντας ἐν αὐλῇ. 300

Ἀντίνοος δ' ἴθὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο·

ἐν τῷ ἄρα οἱ φῦ χεισθεὶ, ἐπος τῷ ἔφατ', ἐκ τῷ ὀνόμαζεν·

Τηλέμαχος ὑψαγόρη, μένος ἀσχετε, μῆτι τοι ἄλλο
ἐν στήθεσσι νακὸν μελέτῳ ἔργον τε ἐπος τε,

305 ἀλλά μοι ἐσθιέμεν καὶ πινέμεν, ὡς τὸ πάρος περ.
ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοί,
νῆα καὶ ἔξαίτους ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἴκηαι
ἐς Πύλον ἥγαθέην μετ' ἀγανοῦ πατρὸς ἀκούντιν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπινυμένος ἀντίον ηὔδα.

310 Ἀντίνο', οὕπως ἔστιν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
δαινυσθαι τὸ ἀκέοντα, καὶ εὐφραίνεσθαι ἔκηλον.
ἢ οὐχ' ἄλις, ὡς τὸ πάροιθεν ἐκείσετε πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
κτήματ' ἐμά, μνηστῆρες, ἐγὼ δὲ ἐτι νήπιος ἦν;
τῦν δὲ ὅτε δὴ μέγας εἰμὶ, καὶ ἄλλων μῆθον ἀκούων
315 πυνθάνομαι, καὶ δή μοι ἀέξεται ἐνδοθι θυμός,
πειρήσω, ὡς καὶ ὑμιν κακάς ἐπὶ Κῆρας ἕγειρι,
ἢ Πύλονδ' ἐλθών, ἢ αὐτοῦ τῷδε ἐνὶ δήμῳ.
εἴμι μὲν - οὐδὲ ἄλιη ὁδὸς ἐσσεται, ἢν ἀγορεύω -
ἐμπορος· οὐ γάρ νηὸς ἐπήρθολος οὐδὲ ἐρετάων
320 γίγνομαι· ὡς νύ που ὑμιν ἐείσατο νέοδιον εἶναι.

Ἔτοι, καὶ ἐκ χειρὸς χειρα σπάσατο Ἀντινόοιο
ρεῖα· μνηστῆρες δὲ δόμον κάτα δαῖτα πένοντο.
οἱ δὲ ἐπελώβενον καὶ ἐκεστόμεον ἐπέεσσιν.
ῶδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων.

325 Ἡ μάλα Τηλέμαχος φόνον ὑμῖν μερομηδίζει.
ἢ τινας ἐκ Πύλον ἄξει ἀμύντορας ἡμαθόεντος,
ἢ ὅγε καὶ Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ περ ἴεται αἰνῶς.
ἢ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πίειδαν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὅφρος ἐνθεν θυμοφθόρα φάρμακον ἐνείκη,
330 ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, καὶ ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.

Ἄλλος δὲ αὐτὸν εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων.
τις δὲ οἶδε, εἴ κε καὶ αὐτὸς ἴών κοίλης ἐπὶ νηὸς
τῆλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος, ὡς περ Οδυσσεύς;

οὗτοι οὐν καὶ μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἄμμιν.
κτήματα γάρ οὐν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δὲ αὖτε 335
ιούτου μητέροι δοῦμεν ἔχειν, ἡδὲ ὅστις ὁπνίοι.

Ὦς φάν· ὁ δὲ ὑψόδοφον θάλαμον κατεβήσατο
πατρός,

εὐρύν, ὅθι νητὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
ἔσθής τε ἐν χηλοῖσιν, ἄλις τε εὐώδες ἔλαιον.
ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο 340

ἔστασαν, ἀκρηγοτον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
ἔξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες· εἴποτε Ὁδυσσεὺς
οἴκαδε νοστήσεις, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
κληγίσται δὲ ἐπεσαν σανίδες πυκνῶς ἀραρυῖαι,
δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ ταμίη νύκτας τε καὶ ἥμαρ 345
ἔσκε, ἡ πάντες ἐφύλασσε νόου πολυϊδρείησιν,
Εὐρύκλει, οὐπος θυγάτηρ Πειστρυορίδαο.
τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη, θάλαμόνδεις καλέσσας.

Μαῖ, ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφροεῦσιν ἄφυσσον
ἡδύν, ὅτις μετὰ τὸν λαρώτατος, ὃν σὺ φυλάσσεις, 350
κεῖνον διομένη τὸν ιάμμοδον· εἴποθεν ἔλθοι
Διογενῆς Ὁδυσσεὺς, θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξας.

δώδεκα δὲ ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἀρσον ἀπαντας.
ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἔνδραφέεστι δοροῖσιν.
εἴκοσι δὲ ἔστω μέτρα μυληφάτου ἄλφίτου ἀκτῆς. 355
αὐτὴ δὲ οἰη ἵσθι· τὰ δὲ ἀθρόα πάντα τετύχθω.
ἔσπεριος γάρ ἐγὼν αἰδήσομαι, διπότε οὐν δὴ
μήτηρ εἰς ὑπερῷ ἀναβῆ, κοίτον τε μέδηται.
εἰμι γάρ εἰς Σπάρτην τε καὶ εἰς Πύλον ἥμαθόεντα,
νόστον πεντόμενος πατρὸς φίλου, ἦρ που ἀκούσω. 360

Ὦς φάτο· οώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Odyss. I.

καὶ ὃ ὀλοφυρομένη ἔπεια πτερόεντα προσηγύδα·

Τίπτε δέ τοι, φίλε τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόμα
ἔπλετο; πῆ δ' ἐθέλεις ἵέναι πολλὴν ἐπὶ γαιῶν,
365 μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός; ὁ δ' ὥλετο τηλόθι πάτρος
Διογενῆς Ὄδυσεὺς ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ.
οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἴόντι κακὰ φράσσονται ὅπισσω,
ώς καὶ δόλῳ φθίησε· τάδε δ' αὐτοὶ πάντα δάσονται.
ἀλλὰ μέν αὐτὸς ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· οὐδέ τί σε χρὴ
370 πόντον ἐπὶ ἀτρόγετον κακὰ πάσχειν, οὐδὲ ἀλάλησθαι.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
θάρσει, μαῖ· ἐπεὶ οὗτοι ἀνευ Θεοῦ ήδε γε βουλή.
ἄλλ' ὄμοσον, μὴ μητῷ φίλῃ τάδε μνθήσασθαι,
πρὸν γέ ὅτ' ἀν ἐνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
375 ἡ αὐτὴν ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
ώς ἀν μὴ ιλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἴαπτη.

Ὦς ἀρέψει· γρηγορὸς δὲ θεῶν μέγαν ὄρκον ἀπώμυν·
αὐτὰρ ἐπειδὴ ὃ ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὄρκον,
αὐτίκ' ἐπειτά οἱ οἶνοι ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἀφυσσεν,
380 ἐν δέ οἱ ἀλφιτα χεῦνεν ἐϋρράφεεσσι δορσῖσιν·

Τηλέμαχος δ' ἐς δώματ' ἵων, μηνστῆροις διηλει.

Ἐνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλεμάχῳ δ' εἰκυῖα κατὰ πτόλιν ὥχετο πάντῃ,
καὶ δα ἐκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῆθον·
385 ἐσπερίους δ' ἐπὶ νῆα θοὴν ἀγέρεσθαι ἀνώγει.
ἡ δ' αὖτε Φρονίοιο Νοήμονα φαιδιμον υἱὸν
ἥτες νῆα θοὴν· ὁ δέ οἱ πρόφρον ύπεδεκτο.
Δύσετό τ' ἡέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγνιαῖ·
καὶ τότε νῆα θοὴν ἄλαδ' εἴσουσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
390 ὅπλ' ἐτίθει, τάτε νῆες ἐῦσσελμοι φορέονται.

στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος, περὶ δ' ἐσθλοὶ ἔταιροι
ἀθρόοι ἡγερέθοντο· θεὰ δ' ὥτρυνεν ἔκαστον.

"Ἐνθ' αὐτὸν ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δώματ' Ὁδυσσῆος Θείοιο·

ἐνθα μηστήρεσσιν ἐπὶ γλυκὺν ὑπνον ἔχευεν, 395

πλάζε δὲ πίνοντας χειρῶν δ' ἐκβαλλει πύπελλα.

οἱ δ' εῦδειν ὠρνυντο κατὰ πτόλιν· οὐδέ τοι δὴν
εἴατ', ἐπεὶ σφισιν ὑπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπιπτεν.

αὐτὰρ Τηλέμαχον προεέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,

ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων εὐναιεταόντων, 400

Μέντοι εἰδομένη ἡμέν δέμας ἡδὲ καὶ αὐδήν·

Τηλέμαχ', ἡδη μέν τοι ἔγκνήμιδες ἔταιροι

εἴατ' ἐπίγεται, τὴν ποτιδέγμενοι ὁρμήν·

ἄλλ' ἴομεν, μὴ δηθά διατριβωμεν ὁδοῖο.

"Ως ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη

καρπαλίμως· ὃ δ' ἐπειτα μετ' ἵχνια βαῖνε θεοῖο.

αὐτὰρ ἐπεὶ δ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἡδὲ θάλασσαν,

εὗρον ἐπειτ' ἐπὶ θινὶ καρηκομόωντας ἔταιρους.

τοῖσι δὲ καὶ μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο·

Λεῦτε, φίλοι, ἡγία φερόμεθα· πάντα γάρ ἡδη 410

ἀθρόο' ἐνὶ μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμοὶ οὕτι πέπυσται,

οὐδέ τοι διωαί, μία δ' οἵη μῆθον ἀκουσεν.

"Ως ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἀμὲν ἐποντο.

οἱ δ' ἄρα πάντα φέροντες, ἔυσσελμῷ ἐπὶ νῆῃ

κάτθεσαν, ὡς ἐκέλευσεν Ὁδυσσῆος φίλος υἱός. 415

ἄν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν', ἡρχε δ' Ἀθίρη,

νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ κατ' ἄρδεζετο· ἄγχι δ' ἄρδεζετο

Τηλέμαχος· τοὶ δὲ πρυμνήσιν ἔλυσαν·

ἄν δὲ καὶ αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ οὐληῖσι κάθιζον.

420 τοῖσιν δ' ἵκμενον οὐδον ἔι γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ̄ ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
 Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτῷνας ἐκέλευσεν
 ὅπλων ἀπεσθαι· τοὶ δ' ὁτρύνοντος ἀκουσταν.
 ἴστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
 425 στῆσαν ἀείδαντες, οὐατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν.
 Ἐλκον δ' ἴστια λευκὰ ἔϋστρεπτοισι βοεῦσιν.
 ἐπρησσεν δ' ἄνεμος μέσον ἴστιον, ἀμφὶ δὲ πῦμα
 στείρῃ πορφύρον μεγάλ' ἵαχε, νηὸς ἰούσης·
 ἡ δ' ἔθεεν οὐατὰ πῦμα, διαπρήσσοντα κέλευθον.
 430 δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
 στήσαντο ορητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο·
 λεῖβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτησιν,
 ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκόπιδι κούρῃ.
 παντυχίη μὲν ϕόνγες καὶ ἥω πεῖρε κέλευθον.